

NIEDOROSŁY (13) *part praet act*

W pisowni łącznej (8), w rozłącznej (5).

e oraz oba o jasne.

sg m [N niedorosły.] ♦ *I niedorosłym (3).* ♦ *f D niedorosłej (1).* ♦ *I niedorosłą (1).* ♦ *n N niedorosł(e) (1).* ♦ *pl N m pers niedorośli (3).* *subst niedorosł(e) (1).* ♦ *G niedorosłych (2).* ♦ *A subst niedoroslé (1).*

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

Niedojrzały, nieletni; acerbus, depubes, immaturus, impubes Cn (13) : Afz po śmierci iego/ znowu Papiężowie czyli s Konstantynopolłkim Pátryárchą Therázyufem/ y wdowę Cefarłką żonę/ imieniem Hirenę s Synem iey niedorosłym Konstantynem fiodnym/ námowili/ áby Synod w Nicenie sfofty vtzynieć dopuściła KrowObr 117v; Bonifácyufz ielzczę niedorosłym/ przy mátcie mieszkáiąc/ gdy z domu wychodził częftokróć fię do domu bez sukniey [...] wrácał. SkarŻyw 496, 527; A niedorośli wnukowie/ Chyląc fyę ku ftárlzýy głowie: Wykną przeftáwác ná mále KochSob 71; A ni tego baczyćie o co proście: Synowie nie dorośli/ wielekroć oto proszą Bogá/ czego żeby iem Bog nie dawał: Oycowie zásię ich pilnie Bogá proszą/ bo w tey mierze dzieći fweywoli prágną/ á o karániu y słyżec [!] niechcą. GórnRozm 14v.

W połączeniu szeregowym (1): wfpomni iáko cię częfto nie dorośle/ flábe/ mdłe/ pánienczki záwftydziły. ReszPrz 7; [Niemoże też być obran ná vrząd żaden klęty/ wywołány/ odłzczępienieć/ tákże niedobrego łóżá + nieosiádlý + niedorosły/ to iest młodzy dwudziestu y piáći lat. SzczerbSpecSax 344 (Linde)].

W przeciwstawieniu: »niedorosły ... siwy« (1): SkarŻyw 67 cf »na ciele niedorosły«.

W porównaniu (1): iż zakon ftáry był iáko dziećię niedořkonáłe y nie dorośle/ y odmienić fię y znieść miał SkarKaz 275a.

W charakterystycznych połączeniach: niedorořła(-y) panienczka, syn (2), wnuk.

Wyrażenia: »na ciele niedorosły« (1): ná ciele nie dorořłá/ ále ná ľercu řiwą: ná twarzy piękną/ ále w wierze dáleko piękniefzą byłá. SkarŻyw 67.

»dziećię, dziatki niedorořle« (1:1): Poyřrzyćie Pánowie [...] ná ten niepotężny tłum ludzi ftárych/ niewiałt/ káplánów/ y dźiatek niedorořłych OrzJan 20; SkarKaz 275a.

»niedorořła młodź« (1): O řmierći coř ciężka iest/ niedorořłéy młodzi GórnTroas 75.

Przen: Niedojrzały do okreřlonych zadań (o wierze) (1) :

Wyrażenie: »niedorosły w Chrystusie« (1): Przeto iefli co [Piotr] vczynił: tedy pewnie czářowi mieyfcu/ y mdłości/ ielzczę niedorořłych w Chriřtusie folgował. CzechRozm 77v.

a. *W funkcji rzeczownika (1) :* Ma theřł bidz włařna Chorągiew ludzy tych ktorzy řamy ořobamy řwymy na woynę yachać niemogą. Iako řá kapłany, wdowy, nyedorořly, Chorzy ConPiotr 32v.

a. *O narybku (1) :* Ieflibyř też miał Staw wielki/ [...] á Piątniki by miał nie dorořlé: tedy málych nie řadz/ niechay w Stáwách dorařtáią. Strum P3.

Synonimy: nieczesny, niedostały, niedořzły, niedořrzały, nieustały.

Cf **DOROSŁY, NIEDOROSŁEK**